

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 305/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. júna 2012 prerokoval vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrené prostredníctvom jeho predsedu JUDr. Š. H. o odmietnutí sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. J. H., JUDr. S. K. a JUDr. L. M. pre ich predpojatosť v rozhodovaní vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 400/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. J. H., JUDr. S. K. a JUDr. L. M. **n i e s ú v y l ú č e n í** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 400/2011.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 30. apríla 2012 doručené vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „účastník konania“) vyjadrené prostredníctvom jeho predsedu JUDr. Š. H., ktorým namieta predpojatosť sudcov ústavného súdu JUDr. J. H., JUDr. S. K. a JUDr. L. M. podľa § 28 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti JUDr. M. T., správkyne konkurznej podstaty úpadcu D., a. s. „v konkurze“, B. (ďalej len „sťažovateľka“), vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 400/2011, ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Obdo V/1/2009.

Sťažnosť sťažovateľky bola v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2011 až do 28. februára 2012 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelená na prerokovanie a rozhodnutie druhému senátu ústavného súdu.

Účastník konania v rámci uplatnenej námietky zaujatosti uviedol:

«Predpojatosť JUDr. J. H., JUDr. S. K. a JUDr. L. M. naznačuje spôsob rozhodnutia druhého senátu ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 452/2010, v ktorej nálezom o.i. rozhodol, že Špecializovaný trestný súd Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2 T 16/2008 a Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 39/2010 porušili čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom M. Š. na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby a najvyššiemu súdu uložil povinnosť zaplatiť M. Š. primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €. Najvyšší súd však, ako to ostatne vyplýva zo zberného spisu 1 Tost 39/2010, právo M. Š. na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby neporušil. Sťažnosť obžalovaného M. Š. smerujúca proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, ktorým bola zamietnutá žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu, bola najvyššiemu súdu predložená na rozhodnutie 28. septembra 2010. Predseda senátu najvyššieho súdu 30. septembra 2010 určil termín verejného zasadnutia na 6. októbra 2010, kedy najvyšší súd vo veci rozhodol a to tak, že sťažnosť obžalovaného zamietol. Podľa § 172 ods. 3 Trestného poriadku rozsudok treba písomne vyhotoviť vo väzobných veciach najneskôr do 10 pracovných dní, v ostatných veciach do 30 pracovných dní odo dňa jeho vyhlásenia, pričom podľa § 180 Tr. por. citované ustanovenie treba primerane použiť aj na písomné vyhotovenie uznesenia. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo sudcom spravodajcom odovzdané predsedovi senátu v

piatok 15. októbra 2010, teda v siedmy pracovný deň po vyhlásení rozhodnutia a v ôsmy pracovný deň, 18. októbra 2010, bol spis vrátený Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku. Od rozhodnutia najvyššieho súdu o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, ktorým bola zamietnutá žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu, až po odovzdanie písomne vypracovaného rozhodnutia do trestnej kancelárie a vrátenie spisu prvostupňovému súdu uplynulo osem pracovných dní.

Ústavný súd svojím rozhodnutím v bode 2. výroku nálezu sp. zn. II. ÚS 452/2010 nerešpektoval citované ustanovenia Trestného poriadku, keď vyslovil, že aj najvyšší súd porušil právo M. Š. na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby argumentujúc, že písomné vyhotovenie uznesenia si nielen na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, ale aj na najvyššom súde vyžiadalo „neprimerane dlhú dobu“ (str. 22 nálezu) a za „prieťahy“ v konaní najvyššieho súdu priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 €. Takéto a označenému nálezu podobné rozhodnutia neposilňujú dôveru verejnosti k ústavnému súdu, ani dôveru v nezávislé a spravodlivé rozhodovanie všeobecných súdov.

Cieľom inštitútu vylúčenia sudcu nie je sankcionovanie osoby sudcu, ale zabezpečenie realizácie práva na spravodlivé konanie účastníkov konania, ktorého súčasťou je aj právo na subjektívne a objektívne nestranný súd. Okolnosti uvedené vo vzťahu k sudcom JUDr. H., JUDr. K., a JUDr. M. odôvodňujú vznik pochybností objektívnej povahy o nepredpojatosti sudcu ústavného súdu voči Najvyššiemu súdu ako účastníkovi konania a voči JUDr. Š. H., ako zástupcovi účastníka konania v zmysle § 27 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.»

K vyhláseniu o predpojatosti sa listami z 25. mája a 28. mája 2012 vyjadrili sudcovia ústavného súdu JUDr. L. M., JUDr. J. H. a JUDr. S. K., v ktorých okrem iného uviedli, že podstata námietok predpojatosti vo vzťahu k ich osobám spočíva v spôsobe ich rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 452/2010, pričom poukázali na obsah ustanovenia § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (aplikovateľného v konaní pred ústavným súdom na základe ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde), podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v postupe sudcu v konaní o prerokováanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

V závere vyjadrenia teda uzavreli, že ako dôvody na ich vylúčenie účastník konania uviedol spôsob ich rozhodovania v inej veci, preto tieto námietky predpojatosti treba považovať za nedôvodné. Súčasne vyhlásili, že sa v predmetnej veci účastníka konania necítia byť predpojatí ani pre pomer k veci, ani pre pomer k účastníkom konania a ani k právnomu zástupcovi.

II.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

Podľa čl. IV bodu 1 rozvrhu práce o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

Objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania (m. m. I. ÚS 352/2010).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

Sudcovia ústavného súdu L. M., J. H. a S. K. vo svojich vyjadreniach uviedli, že námietku predpojatosti uplatnenú účastníkom konania považujú za nedôvodnú a že vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 400/2011 sú pripravení rozhodovať objektívne a nestranne.

Účastník konania námietku zaujatosti vo vzťahu k osobám všetkých troch označených sudcov ústavného súdu odôvodnil okolnosťami spočívajúcimi v spôsobe ich rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 452/2010. Pri posúdení námietky účastníka konania treba vychádzať z právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku („Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach“), podľa ktorej tieto účastníkom konania prezentované dôvody, o ktoré opiera spochybnenie nezaujatosti označených sudcov ústavného súdu, jednoznačne spadajú do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu neprihliada.

Vychádzajúc z uvedeného záveru III. senát ústavného súdu konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu

uvedených sudcov z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 400/2011. Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudcovia ústavného súdu JUDr. J. H., JUDr. S. K. a JUDr. L. M. nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 400/2011.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2012